MURALLA DEL MAR

Autor:
Data de publicació: 26-02-2021

LA MURALLA DEL MAR (1427 - 1881)

*1850. La muralla del mar al seu pas per davant de l'antic convent de la Mercè (actual Capitania General) amb el pont d'accés que travessava per sobre del carrer Sota Muralla. Al fons, la casa Vidal Quadras i al darrera d'elles l'Edifici Xifré. (Gravat d'Onofre Alzamora)

Entre 1427 i 1475 Barcelona va aixecar la seva fortificació marítima per protegir-se de l'arribada de pirates a la ciutat. Era la coneguda muralla del mar, una barrera de pedres que arribava des de l'actual plaça d'Antonio López fins a les Drassanes i el Baluard del Rei, tot connectant amb els altres trams de muralla terrestre fins encerclar la ciutat.

L'any 1834 el capità general Ramon de Meer y Kindelán la va fer eixamplar i ampliar després de l'enderroc del convent gòtic de Sant Francesc, que havia estat propietat del duc de Medinaceli, al qual es va dedicar una plaça en aquell indret. Al mateix temps, l'espai obert contigu a la muralla va ser empedrat i il·luminat fins esdevenir un autèntic passeig.

La barrera de pedres que componia la muralla va ser eliminada entre els anys 1873 i 1881 per donar pas uns anys després al passeig de Colom. El servei de defensa que feia aquella vella muralla havia quedat obsolet amb els moderns procediments d'estratègia militar. La desaparició de la muralla del mar va permetre també la connexió de la ciutat amb el barri pescador de la Barceloneta que fins aleshores era territori aillat fora dels murs que protegien la ciutat.

*1860/1870.- Fotos: Joan Martí i Centelles. Arxiu Fotogràfic de Barcelona

*1855.- El carrer Sota Muralla amb les escales per pujar al passeig situat sobre la muralla. Al fons la muntanya de Montjuïc.

L'any 2007 es va iniciar la construcció d'una promoció immobiliària, al costat de l'antiga estación de Rodalies, que va comportar la redescoberta del Baluard de Migdia i d'un tram de la muralla del mar. Aquest fet va generar un ampli moviment ciutadà en defensa de la seva conservació. L'ajuntament va prometre inicialment (maig de 2008) construir un circuit arqueològic per preservar la total visibilitat del Baluard de Migdia, que el convertiria en un indret d'interès turístic i facilitaria la interpretació històrica del conjunt.

No obstant, un cop presentat públicament el projecte definitiu, la modificació va ser mínima i, tot i que l'Ajuntament va voler salvar la muralla i el Baluard de Migdia, ambdues troballes van quedar enfonsades i una petita plaça interior només permet la visió d'aquell del conjunt històrico-patrimonial, des del pàrquing dels nous edificis, a través d'una mena de peixeres semi-transparents.

*1878.- La muralla del mar en fase d'enderrocament prop de l'actual plaça d'Antonio López. Al fons es poden veure, a l'esuqerra l'antic convent de Sant Sebastià i darrere el Palau de la Llotja. A la dreta la casa Vidal Quadras i al darrera d'ella l'Edifici Xifré. (Dibuix de Lluis Rigalt, datat del mes de maig de 1878).